

GOOD PRACTICES

Bolontsmetting: niet elk middel werkt overal tegen

In het kader van Good Practices is aan een aantal teelthandelingen gerekend. Door middelen anders in te zetten wordt niet alleen het milieu minder belast, maar scheelt het de teler ook nog eens geld. De komende tijd komt een aantal van deze Good practices aan de orde. Dit keer staat de bolontsmetting centraal. Door goed naar de te bestrijden ziekten te kijken is op middel en geld te besparen.

Tekst: Arie Dwarswaard en Telen met Toekomst

De komende maanden gaat het plantgoed van de voorjaarsbloeiërs in het bolontsmettingsbad. Bolontsmetting is een prima methode om tal van ziekten en plagen efficiënt aan te pakken. Er is een flink aantal gewasbeschermingsmiddelen voor de bolontsmetting beschikbaar, elk met een eigen werkingsspectrum. In de tabel is een overzicht opgenomen van middelen en hun effect. Door vooraf na te gaan welke ziekten aangepakt moeten worden, is een keuze te maken uit de verschillende middelen. In het rekenvoorbeeld is te zien wat

dat voor twee voorbeeldbedrijven aan milieu- en financiële winst kan opleveren.

REKENVOORBEELD

Voorbeeld bedrijf 1 (Noordelijk Zandgebied/ Kennemerland/Bollenstreek):

- 10 ha tulp
- 10 ha narcis
- 10 ha hyacint
- 10 ha dahlia/Zantedeschia in verhuur

Voorbeeldbedrijf 2 (NOP):

- 20 ha tulp
- 20 ha lelie
- akkerbouwgewassen

Bij bolontsmetting kan uit verschillende middelen gekozen worden. Belangrijke keuzecriteria zijn effectiviteit en kosten. In de praktijk circuleren verschillende adviezen voor bolontsmetting. De verschillen in kosten zijn soms groot.

Uitgangspunt:

Als basismiddel captan gebruiken, i.p.v. Securo. Als basismiddel prochloraz gebruiken, i.p.v. Rudis. De basis cocktail bestaat dan uit captan, prochloraz en Topsin M.

Uitzonderingen hierop zijn:

Bij hyacint de holbollen dompelen in Securo i.p.v. captan (5% van het voorbeeldareaal).

Bij tulp kiezen voor Securo en Rudis bij cultivars die vatbaar zijn voor een slechte huidkwaliteit en Fusarium (50% van het voorbeeldareaal).

Bij lelie kiezen voor Securo en Rudis bij cultivars die vatbaar zijn voor Penicillium en Fusarium (50% van het voorbeeldareaal).

Besparing per gewas per ha bij vervanging van Securo en Rudis:

Tulp:	€ 395,-
Lelie:	€ 395,-
Narcis:	€ 350,-
Hyacint:	€ 350,-

Besparing op bedrijf 1:

10 ha * € 350,- + 10 ha * 95% * € 350,- + 10 ha * 50% * € 395 = € 8.800,- per jaar.

Besparing op bedrijf 2:

40 ha * 50% * € 395,- = € 7.900,- per jaar.

HANDIGE TIPS

Belangrijke aspecten bij bolontsmetting zijn:

- Verwijder zieke bollen voor het ontsmetten en niet erna.
- Door bij tulp het dompelbad bij elke partijwissel een half uur te verwarmen tot 50°C is verspreiding van stengelaaltje tegen te gaan. Laat het water afkoelen voordat verder wordt gedompeld.
- Maak de bollen voor ontsmetting schoon. Hoe minder vuil het bad, hoe minder vaak het hoeft te worden ververs.
- Hou het dompelbad in beweging, omdat veel mindelen snel bezinken.
- Aanvullen van het bad kan meestal met de uitgangconcentratie. Uitzonderingen zijn prochloraz, Rudis en Admire. Hier geldt als aanvulfactor 1,25 keer de uitgangconcentratie.
- Gebruik niet meer middel dan nodig is. Vang de lekvloeistof uit de kisten op.
- Op de website www.telenmettoekomst.nl staat per gewas een kosteneffectief advies voor de bolontsmetting.

Middelen	Topsin M	Securo	Sportak/ Mirage Elan	Mirage Plus	Allure vlb	Shirlan	Rovral I	Captan	Rudis	Collis	Admire
Ziekten											
Zuur	++ R	+	++	++	++	+/-	-	+	++	+/-	-
Huidziek	-	++	+/-	+/-	++	++	+/-	+/-	+	?	-
Pythium	-	+	-	+	+/-	-	-	+	-	-	-
Bewaartrot (penicillium)	-	++	+/-	+	++	++	-	+	+/-	-	-
Botrytis tulipae, B. elliptica en B. gladiolorum	++ R	+	+/-	++	++	++ TG	++ R	-	++	++	-
Botrytis cinerea	+/- R	++	+/-	+	+	+/-	+ R	+	+/-	++	-
Kwade grond	++	+	+	+	+	+	+/-	-	+	+	-
Rhizoctonia solani	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	-	+	?	-
Zwartbenigheid	-	?	-	-	+/-	-	-	-	?	?	-
Bladvlekkenziekte	+	+	+	+	+	-	+	+/-	+	?	-
Smeul	-	?	-	-	+/-	-	?	-	?	+	-
Zwartsnot	+/-	+	+	+	+	+	-	-	+	++	-
Droogrot	-	+/-	+/-	+/-	+/-	-	+/-	-	+	+	-
Luis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+

++ werking is prima, + werking is goed/redelijk, +/- werking is matig/slecht, - geen werking

TG is met name goede werking in tulp en gladiool

R resistentie van de schimmel tegen deze middelen is vaak aanwezig